

Quick scan flora en fauna (actualisatie)

Leersumsestraatweg 5 en 9 te Doorn

In opdracht van: gemeente Utrechtse Heuvelrug

22 november 2021

Colofon

© 2021 Laneco / gemeente Utrechtse Heuvelrug

Tekst en samenstelling: J. Geisler MSc.

Tweede lezer: J. Roelofs MSc.

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Projectnummer: 36.21.03

In opdracht van: gemeente Utrechtse Heuvelrug

Wijze van citeren: Geisler, J., (2021). *Quick scan flora en fauna (actualisatie) Leersumsestraatweg 5 en 9 te Doorn*. Laneco, Ede.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	TOETSING	7
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	7
2.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	10
2.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	11
2.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	11
3	CONCLUSIE	22
3.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	23
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	23
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	24
3.5	CONSEQUENTIES	24
3.6	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	27
BIJLAGE 2	ECOLOGISCH ONTWERP	31
BIJLAGE 3	LITERATUURLIJST	32

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Op een terrein van een voormalig transportbedrijf (afbeelding 1) aan de Leersumsestraatweg 5 en 9 te Doorn is de nieuwbouw van negen woningen op negen kavels voorzien. Daarvoor worden de bestaande verharding, opslag en vegetatie, waaronder de vegetatie in een deel van de tuin van het woonhuis Leersumsestraatweg 5, verwijderd. Het woonhuis aan de Leersumsestraatweg 9 blijft onaangetast. Voor zowel het terrein van de Leersumsestraatweg 5 (Van Schie, de Vos & Brouwer, 2019) als het grotere gebied rondom nummer 9 (Brouwer, 2017a) zijn quick scans flora en fauna als onderdeel van een haalbaarheidsstudie door Laneco uitgevoerd. Echter mag een toetsing aan de natuurwet- en regelgeving niet ouder zijn dan drie jaar.

0 25 50 75 meter

 Laneco
Landschaps & Ecologisch Advies

Legenda
 Plangebied

Ondergrond: Google Satellite (URL: <https://mt1.google.com/vt/lyrs=s&x={x}&y={y}&z={z}>), 2021

Afbeelding 1: De globale ligging van het plangebied (rode contour) aan Leersumsestraatweg 5 en 9 te Doorn. (1) Gecultiveerde tuin, (2) verwilderde tuin, (3) open terrein en (4) houtopstanden langs de randen van het plangebied.

Daarom heeft Laneco in opdracht van de gemeente Utrechtse Heuvelrug de beoogde herinrichting opnieuw getoetst aan de Wet natuurbescherming en een actualisatie van de quick scans flora en fauna uitgevoerd. In deze quick scan zijn de geschiktheid van het habitat voor beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen ten aanzien van mogelijke vervolgpcedures in het kader van de Wet natuurbescherming en natuurbeleid.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan de Leersumsestraatweg buiten de bebouwde kom van Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug, provincie Utrecht) en wordt grofweg begrensd door de Maarsbergseweg aan de west- en oostkant, de Leersumsestraatweg aan de zuidkant, en een bosgebied aan de noordkant. Het plangebied wordt omgeven door bos- en heidegebieden, enkele vrijstaande woningen en provinciale en lokale infrastructuur.

Het plangebied zelf is grotendeels verhard en wordt omgeven door hekwerken, een vast en een tijdelijke bouwhek. Aan de noordrand, op de grens van het plangebied, is een bosrand aanwezig met soorten als fijnspar (*Picea abies*), berk (*Betula pendula*) en zomereik (*Quercus robur*). Binnen het plangebied worden langs deze bosrand hopen van snoeiafval en boomstammen bewaard. Het westelijke deel omvat een deel van de afgescheiden tuin van het woonhuis (Leersumsestraatweg 5) en de bomenrij aangrenzend aan de Maarsbergseweg, die voornamelijk uit beuken (*Fagus sylvatica*) bestaat. Onder de bomen is ondergroei aanwezig van gras en klimop (*Hedera helix*) en er ligt een strooisel laag van beukenblad. Het tuindeel bestaat uit een rhododendronhaag (cultivar), verscheidene bomen, waaronder witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*), hazelaar (*Corylus avellana*), douglasspar (*Pseudotsuga menziesii*), beuk, gewone esdoorn zaailingen (*Acer pseudoplatanus*), en een houten tuinhuisje met bitumen dakbedekking. De ondergroei bestaat voornamelijk uit klimop en gevlekte dovenetel (*Lamium maculatum*), sommige delen zijn verhard. Aan de zuidkant van het terrein staat één vrijstaande gemetselde woning met een gebogen dak met dakpannenbedekking. Bij de zuidelijke ingang staat langs het hekwerk een bosje met soorten als laurierkers (*Prunus laurocerasus*), meidoorn (*Crataegus monogyna*), veldesdoorn (*Acer campestre*) en zomereik. De ondergroei bestaat uit soorten als dwergmispel (*Cotoneaster dammeri*) en klimop. Het open terrein is grotendeels bestraat of kale (zand-) grond. Verspreid over het open terrein liggen hopen zand en houtsnippers en komt jonge vegetatie op, waaronder verschillende soorten gras en jonge zomereiken. Binnen of nabij het plangebied zijn geen watergangen aanwezig (afbeelding 2).

Binnen het plangebied is de nieuwbouw van negen woningen op negen kavels voorzien. De woning aan de Leersumsestraatweg 9 blijft behouden. Daarnaast worden bomen langs de Maarsbergseweg aan de westzijde niet gekapt, maar deze vallen wel binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Afbeelding 2: Van linksboven naar rechtsonder: Verwilderde tuin van woonhuis Leersumsestraatweg 5, het plangebied vanuit de Maarsbergseweg, het huis van Leersumsestraatweg 9, een deel van het verharde open terrein, een deel van het verharde open terrein aan de westelijke kant van het plangebied en de noordelijk kant van het plangebied (foto's: Laneco, 2021).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens. Omdat deze gegevens vrij globaal zijn, is de beoordeling in de quick scan vooral gebaseerd op een veldbezoek door een ecoloog.

Op 11 november 2021 hebben de ecologen Rene Eversteijn en Jan Geisler van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Er is tijdens het veldbezoek gebruik gemaakt van zichtwaarnemingen en sporenonderzoek. Ook wordt er gelet op aanwezigheid van in gebruik zijnde of mogelijk geschikte broed- en verblijfplaatsen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er aan de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van ca. 100 meter rondom het plangebied.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt volledig binnen de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en wordt geclassificeerd als type "overig" (Provincie Utrecht, 2021a).

Kwaliteiten

Het terrein is te verdelen in vier delen, namelijk 1) de gecultiveerde tuin van het woonhuis (Leersumsestraatweg 5), 2) het verwilderde deel van de tuin van het woonhuis met daarin een fijnspar houtopstand, 3) het open terrein en 4) houtopstanden langs de randen van het plangebied, zoals langs de Maarsbergseweg.

1) De gecultiveerde tuin van Leersumsestraatweg 5 is voor een deel afgeschermd met een beschutting. Enkel gecultiveerde tuinbeplanting en verharding is aanwezig. 2) De verwilderde tuin van ongeveer 500 m² is omgeven door een hek, waarin echter wel grote gaten aanwezig zijn. De begroeiing bestaat voornamelijk uit een kruidlaag, struiklaag en bomenlaag. 3) Het open terrein is omgeven door hoge hekken en nagenoeg volledig verhard. In het zuiden van het plangebied staat één vrijstaande woning. Verspreid over het terrein liggen hopen met zand, houtsnippers, snoeiafval en boomstammen. 4) Begroeiing is alleen aanwezig langs de randen van het terrein en

bestaat naast inheemse soorten als fijnspar, meidoorn, veldesdoorn en zomereik, ook uit gecultiveerde soorten als dwergmispel en laurierkers.

De huidige bestemmingen van het plangebied betref een bedrijfsbestemming (gemeente Utrechtse Heuvelrug, 2021). Om de ontwikkeling naar woningen mogelijk te maken wordt het bestemmingsplan gewijzigd naar natuur- en woonbestemmingen (afbeelding 3). De woonbestemming houdt in dat de aangewezen delen van het plangebied bestemd zijn als woningen. Natuurbestemmingen houden bos en een instandhouding, herstel en/of ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden in (afbeelding 3).

Figuur 3: De nieuwe bestemmingen voor het plangebied met natuur (groene vlakken) en wonen (gele vlakken) (gemeente Utrechtse Heuvelrug, 2020).

De huidige kwaliteiten van 2) de verwilde tuin zijn hoog, aangezien dit deel van het plangebied volledig begroeid en voor fauna toegankelijk is. Hier zijn veel schuilmogelijkheden in de strooisellaag en takkenhopen voor kleine zoogdieren, vogels en reptielen als de levendbarende hagedis en hazelworm.

De huidige kwaliteiten van 1) de gecultiveerde tuin, 3) het open terrein en 4) de houtopstanden langs de randen van het plangebied zijn laag. 1) De gecultiveerde tuin van Leersumsestraatweg 5 is omheind met een schutting en een muur. In de tuin is

gecultiveerde tuinbeplanting aanwezig wat minder geschikt is voor de aanwezige fauna dan inheemse vegetatie. 2) Het open terrein is grotendeels verhard en er is nauwelijks ruimte voor een natuurlijke vegetatie. Bovendien is er nauwelijks dekking aanwezig en daardoor is leefruimte voor fauna beperkt. Door het hoge hekwerk rondom het terrein is het plangebied vrijwel niet toegankelijk voor grotere zoogdieren. Alleen de randen van het plangebied en de hopen snoeiafval en boomstammen hebben mogelijk enige functie voor vleermuizen en hoofdzakelijk algemene soorten vogels, insecten en zoogdieren. 4) Aan de randen is beperkt leefgebied aanwezig voor reptielen als hazelworm en levendbarende hagedis.

Met de juiste maatregelen en door bij de inrichting rekening te houden met de in de omgeving aanwezige soorten, is het gebied zowel als leefgebied en als doortrekgebied aantrekkelijker te maken. Dit is echter enkel aan de orde wanneer een integraal plan voor het projectgebied wordt gemaakt. Deze is opgesteld voor het plangebied en bijgevoegd in bijlage 2. Bij de inrichting wordt rekening gehouden met de natuurlijke potenties binnen het plangebied en de effecten van bewoning op de omliggende gebieden. Door het strategisch aanplanten en laten ontwikkelen van vegetaties, het uitsluiten van toegang voor mensen en honden in deze vegetaties en de omliggende gebieden, en door bij de ontwikkeling rekening te houden met het beperken van (uitstralende) verlichting, levert de inrichting van het plangebied een meerwaarde op voor het NNN ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie

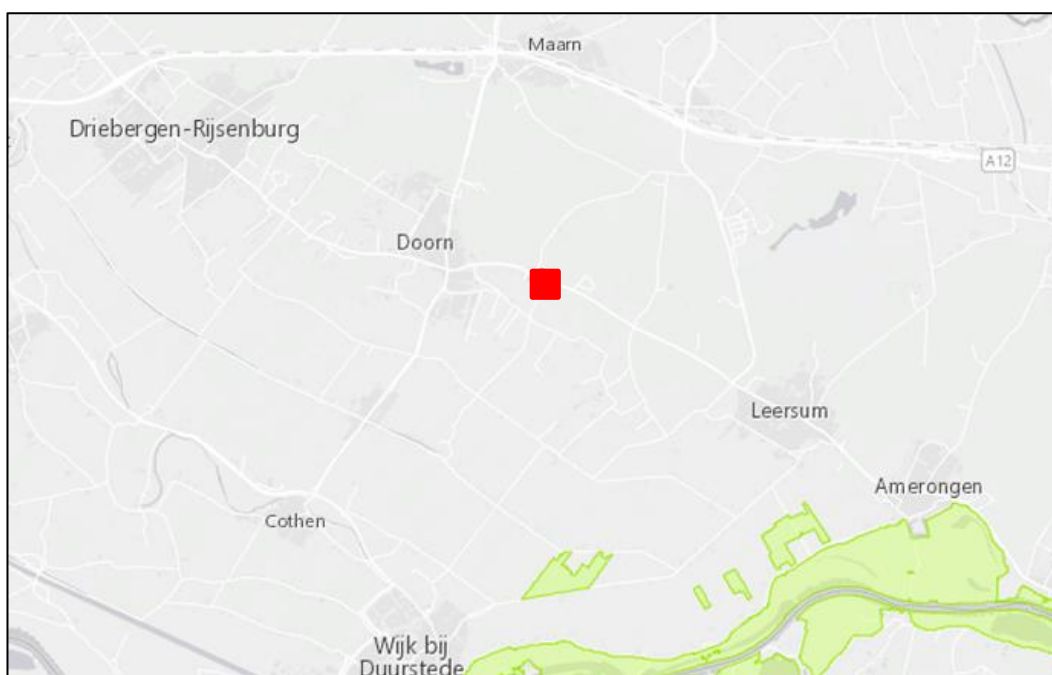
Binnen het plangebied wordt de bedrijfsbestemming omgezet naar een bestemming als natuur- en woonruimte. Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het NNN. Het plangebied is momenteel grotendeels verhard en heeft een lage natuurwaarde. Daarom is een inrichtingsplan opgesteld (zie bijlage 2), waardoor de inrichting een positief effect realiseert wat natuurwaarden betreft. Door de toekomstige inrichting (en de handhaving) van het beheer en gebruik te borgen wordt met de totaalinrichting van het plangebied voor negen woningen, de natuurwaarde voor het NNN vergroot en dus een meerwaarde op het NNN gecreëerd.

2.2.1 Overige beleidskaders

In het kader van de Natuurbeheerplan 2022 valt het plangebied als deel van het leefgebied droge dooradering onder het beheertype "droge heide" (Provincie Utrecht, 2021b). De Natuurbeheerplan stelt de kaders voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer vast. In het kader van de Natuurbeheerplan 2022 zijn daarom geen consequenties voor de beoogde ingrepen.

2.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op respectievelijk ruim 4,5 en 6 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden "Kolland en Overlangbroek" en "Rijntakken" (Natura2000, 2021; Afbeelding 4). Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied. Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand en de tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten.

Afbeelding 3: Het plangebied (rood) ten opzichte van Natura2000-gebieden (groene vlakken) (Natura2000, 2021).

In deze fase is nog niet bekend hoe de aanleg- en gebruikersfase uitgevoerd worden. Door de geplande werkzaamheden en tijdens de gebruiksfase kan een hogere stikstofemissie ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Op basis van de afstand naar de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden, is de verwachting dat er geen sprake is van extra stikstofdepositie en daarmee significante effecten op omliggende Natura 2000-gebieden door het project. Om dit met zekerheid te kunnen uitsluiten is een stikstofberekening noodzakelijk. Deze berekening kan uitsluitsel geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

2.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom Boswet (Provincie Utrecht, 2021c) en gedeeltelijk binnen een oude bosgroeiplaats (Provincie Utrecht, 2021d). Een oude bosgroeiplaats is een boslocatie die in het midden van de negentiende eeuw als bos op de historische kaarten staat aangegeven en tot op heden onafgebroken een boslocatie is gebleven. Voor een oude bosgroeiplaats geldt andere regelgeving en eventuele kap van bomen of omvormen van de bodem kan alleen plaatsvinden in overleg met de provincie.

De bomen in het verwilderde tuindeel van de Leersumsestraatweg 5 zullen (grotendeels) worden geveld. Dit deel is niet aangemerkt als oude bosgroeiplaats. De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op een situatie waar de houtopstanden op erven of in tuinen staan, waardoor voor deze bomen het onderdeel houtopstanden ook niet van toepassing is. Andere bomen worden niet geveld.

2.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Het plangebied is grotendeels verhard. Langs de randen van het plangebied groeien houtachtige soorten als berk, fijnspar, meidoorn, veldesdoorn, zomereik en een ondergroei van dwergmispel en klimop. Aanwezige kruidachtige soorten langs de randen en in het centrum van het plangebied zijn grote weegbree (*Plantago major*), kleeftkruid (*Galium aparine*), look-zonder-look (*Alliaria petiolata*), paardenbloem (*Taraxacum officinale*) en reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*). In het westelijke deel – de tuin van het woonhuis Leersumsestraatweg 5 – bestaat het plangebied grotendeels uit open bos met een dichte ondergroei. De aanwezige bomen bestaan uit beuk, douglasspar, hazelaar en fijnspar. Hier zijn ook zaailingen van gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), liguster (*Ligustrum vulgare*) en rododendron (*Rhododendron* spp.) aanwezig. De ondergroei bestaat hier uit gevlekte dovenetel, braam (*Rubus fruticosus*), klimop en mahonie (*Mahonia* spp.).

Deze vegetatie duidt op een sterk gecultiveerde en voedselrijke groeilocatie, dus een door mensen sterk beïnvloed milieu. Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Beschermde soorten vaatplanten groeien bovendien voornamelijk in voedselarme gebieden die niet onderhevig zijn aan zware invloed van mensen. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde soorten vaatplanten zijn uitgesloten en nader onderzoek naar deze soorten is niet nodig.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2011 t/m 2021), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016) en de online zoogdieren verspreidingsatlas (Zoogdierverseniging, 2021).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals de egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*), kleine marterachtigen (bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*)) en algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten/soortgroepen geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen (zie bijlage 1).

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van de boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) en steenmarter (*Martes foina*).

De boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten in een bosrijke omgeving. Ook de eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. Nesten zijn in de bomen binnen het plangebied niet waargenomen. In de bomen van de bomenrij parallel aan de Maarsbergseweg zijn enkele holtes aanwezig. Deze bomen blijven behouden, maar vallen wel binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Deze holtes zijn op 21 oktober 2019 nader onderzocht met behulp van een boomklimmer (Laneco, 2019). De holtes zijn ongeschikt als verblijfplaatsen voor eekhoorns en boommarters door een beperkte diepte en een hoog vochtgehalte. In twee jaar tijd zijn de holtes niet geschikt geworden, dit proces neemt meer tijd in beslag. De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van eekhoorns en boommarters wordt uitgesloten en nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

De das komt voor in kleinschalig agrarisch landschap en bos met landschapselementen zoals bosjes, heggen en houtwallen. Het plangebied is grotendeels verhard. In het plangebied is geen dassenburcht aanwezig en er zijn geen sporen gevonden die op de aanwezigheid van das duiden. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van das wordt uitgesloten binnen het plangebied.

De steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die onder andere binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. In of in de directe omgeving van het plangebied zijn geen latrines, vettige sporen of prooiresten aangetroffen. Tijdens een inspectie van de zolders van het woonhuis aan de Leersumsestraatweg 9, dat behouden blijft, zijn ook geen latrines, vettige sporen of prooiresten aangetroffen. Nader onderzoek naar de steenmarter is niet nodig.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning wordt de aanwezigheid van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de Zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2011 t/m 2021), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en de online vleermuizen verspreidingsatlas (Zoogdierverseniging, 2021a).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soorten zijn de franjestaart, rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonend, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Van vleermuizen is bekend dat zij lijnelementen, zoals bomenrijen of bebouwing, gebruiken als vliegroute van en naar foerageergebieden en verblijfplaatsen. Halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, weilanden, tuinen en parken worden door verschillende vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied. Het plangebied is voornamelijk verhard en open terrein met enkele vegetatie aan de randen en in de tuin van het woonhuis. In en rond het plangebied kunnen vleermuizen foerageren. Er zijn echter voldoende en betere alternatieven in de omgeving aanwezig. De bomen in het plangebied, bijvoorbeeld langs de Leersumsestraatweg, kunnen als geleidend element onderdeel uitmaken van een vliegroute voor vleermuizen. Deze bomen worden niet gekapt. Ook zijn er voldoende alternatieve vliegroutes in de omgeving aanwezig. Negatieve effecten op essentiële foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn daarom uitgesloten.

Verblijfplaatsen

De woning binnen het plangebied is door de aanwezigheid van diverse spleten en openingen geschikt als potentiële zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen zoals baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Tijdens de inspectie van de zolders zijn geen (sporen van) vleermuizen aangetroffen. In 2017 is nader onderzoek uitgevoerd naar het vleermuizen bij de woning (Brouwer, 2017b). Hierbij zijn meerdere zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger aangetroffen. Daarom is, in overleg met het bevoegd gezag provincie Utrecht besloten om de woning niet te slopen maar in een later stadium te renoveren. Vooralsnog worden er daarom geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast en is actualisatie van het vleermuisonderzoek hier pas nodig als de woning gerenoveerd gaat worden, dit gebeurt in een later stadium. Wel is het

noodzakelijk om verlichting richting de woning te beperken gedurende de werkzaamheden. Daarbij is te denken aan bijvoorbeeld gebundelde en naar beneden gerichte armaturen, die niet uitstralen naar de woning. Verder zijn, gezien de beperkte omvang en volume van de spouwmuren, massawinterverblijfplaatsen van (gebouwbewonende) vleermuizen uitgesloten.

In de bomenrij langs de Maarsbergseweg staan bomen met holtes, met name de beuken. Door de beperkte diepte zijn deze echter ongeschikt als verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen, met name de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Daarom worden verblijfplaatsen van boombewonende soorten in het plangebied uitgesloten. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van deze soorten is niet noodzakelijk.

Conclusie

Bij gericht nader onderzoek in 2017 zijn zomerverblijfplaatsen van de gebouwbewonende vleermuissoorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger aangetroffen. Echter is het gerichte nader onderzoek in 2017 uitgevoerd en blijft het woonhuis (vooralsnog) onaangetast. Zodra de woning wordt gerenoveerd, dient het nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen (baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis) te worden geactualiseerd. Indien de lichtverstoring tijdens en na de geplande werkzaamheden wordt beperkt, zijn geen negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen te verwachten.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen (baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis) zijn gezien de ongeschiktheid van de boomholtes uitgesloten. Om aantasting van verblijfplaatsen van boombewonende soorten in de omgeving van het plangebied te voorkomen, moet lichtverstoring worden beperkt en dient er gebruik gemaakt te worden tijdens de werkzaamheden van gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar bomen. Nieuwe verlichting dient vleermuisvriendelijk te zijn (het liefst amberkleurig) en gebundeld naar beneden gericht te zijn.

Ook zijn massawinterverblijfplaatsen van zowel gebouw- als boombewonende vleermuissoorten in het plangebied uitgesloten. Overige essentiële onderdelen zoals lijnelementen voor vliegroutes of foerageergebied van gebouw- en boombewonende soorten zijn in het plangebied ook uitgesloten, omdat er voldoende en betere alternatieven in de directe omgeving aanwezig zijn en er geen doorgaande lijnelementen aangetast worden.

2.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten houtduif (*Columba palumbus*), roodborst (*Erithacus rubecula*), gaai (*Garrulus glandarius*), merel (*Turdus merula*), vink (*Fringilla coelebs*) en kauw (*Coloeus monedula*) waargenomen. In het plangebied is een nest van een winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) aangetroffen in de houten tuinhuisje in de tuin van het woonhuis Leersumsestraatweg 9 (afbeelding 5). Dit nest was niet meer actief en in gebruik.

Afbeelding 5: Winterkoning nest in de tuinhuis Leersumsestraatweg 9 te Doorn (Foto's: Laneco, 2021).

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn). Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan. Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In het plangebied en de ruime omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus, kerkuil,

ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil, roek (*Corvus frugilegus*), sperwer (*Accipiter nisus*), steenuil en wespandief (*Pernis apivorus*) voor.

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden en de rest van het jaar vliegt de vogel en rust op thermiek. De soort broedt in rotsachtig biotoop of in bebouwing, bijvoorbeeld onder dakpannen. Ze broeden graag in kolonies en hebben daarnaast minimaal 3 meter vrije ruimte onder de nestlocatie nodig om weg te kunnen vliegen. Het nestmateriaal bestaat uit strootjes en veren die in de lucht worden verzameld. De gierzwaluw is een erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De huismus is een standsoort in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop of onder een dakpan). Er moet altijd voldoende voedsel, schuilgelegenheden (dichte bosschages) en zandbaden nabij de nestplaats aanwezig zijn. Voor gierzwaluwen en huismussen zijn er potentieel geschikte nestlocaties en invliegopeningen aanwezig, bijvoorbeeld onder de overstekende nokpannen van het woonhuis in het plangebied. Bij gericht onderzoek naar gierzwaluwen in 2017 is deze soort niet aangetroffen. Het woonhuis en daarmee mogelijke nest- en rustplaatsen van gierzwaluwen en huismussen blijven door de beoogde werkzaamheden onaangetaast. Daarom is voornamelijk geen (actualiserend) nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

De ooievaar komt voor in agrarische gebieden zoals beheerde weilanden en maakt vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden. De ooievaar broedt ook op telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens en hoogspanningsmasten. De grote gele kwikstaart nestelt graag langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwten. De habitats voor de ooievaar en grote gele kwikstaart zijn niet aanwezig in het vooral verharde plangebied zonder hoge structuren en water. Daarmee is het plangebied niet geschikt voor de soorten ooievaar en grote gele kwikstaart. Effecten op deze soorten zijn uitgesloten.

De ransuil leeft in verschillende habitats en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden. Ransuilen broeden voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. De steenuil en kerkuil komen voor in half open agrarisch landschap. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. Tijdens het veldbezoek zijn in en rond het verharde en open plangebied geen nesten, nestkasten, roestende individuen of sporen (kalksporen en braakballen) van deze soorten waargenomen. Negatieve effecten door de beoogde ingrepen op en de aanwezigheid van (nesten van) rans-, steen- en kerkuilen in het plangebied zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

Roeken leven in grote kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. De bomen langs de Leersumsestraatweg in het plangebied vormen dit soort habitat voor roeken. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen nesten van roeken als koloniebroeders waargenomen. Daarom zijn roeken in het plangebied uitgesloten. Nader onderzoek naar roeken is niet noodzakelijk.

Roofvogels broeden zowel in cultuur- (bijvoorbeeld de sperwer), half open cultuur- (bijvoorbeeld de boomvalk) en natuurlandschappen (bijvoorbeeld de buizerd, havik en wespandief). Broedplaatsen van deze en andere soorten roofvogels kunnen gezien de afwezigheid van horsten (nesten) in het plangebied worden uitgesloten. Om op bijvoorbeeld muizen, vogels en konijnen te kunnen jagen, hebben deze roofvogels in het algemeen agrarisch gebied, half open cultuurlandschap en/of bosrijk gebied nodig. Het plangebied ligt in een bos- en heidegebied en is daarom potentieel jachthabitat voor roofvogels. Echter is het plangebied grotendeels verhard en zijn in de ruime omgeving van het plangebied voldoende alternatieve jachtgebieden voor roofvogels aanwezig. Het plangebied zelf vormt daardoor geen essentieel jachthabitat voor de boomvalk, buizerd, havik, sperwer en wespandief.

Conclusie

In het plangebied is de aanwezigheid en nesten van de soorten boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief uitgesloten. De aanwezigheid van de huismus en gierzwaluw of nesten van deze soorten in het woonhuis in het zuiden van het plangebied (Leersumsestraatweg 9) zijn niet uitgesloten. Omdat het woonhuis vooralsnog onaangetast blijft, is geen nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

De directe omgeving van het plangebied biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals houtduiven. Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een ingreep. De directe omgeving van het plangebied wordt door de geplande werkzaamheden niet aangetast. Effecten op deze soorten worden dan ook niet verwacht. Verder moeten de werkzaamheden, met name het vellen van bomen en verwijderen van vegetatie, buiten het broedseizoen plaatsvinden, die globaal loopt van half maart tot half juli. De werkzaamheden mogen alleen in het broedseizoen uitgevoerd worden als er een gerichte controle naar broedvogels is gedaan binnen drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden.

2.5.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Binnen het plangebied zijn

geen watergangen aanwezig, waardoor de voorgenomen ontwikkeling geen effect heeft op voortplantingswater van amfibieën. De aanwezige ruigten in de strooisel laag van het open bos en de aanwezige takkenhopen snoeiafval en boomstronken die verspreid over het plangebied aanwezig zijn, zijn geschikt als landhabitat voor algemene soorten amfibieën, zoals gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Rana temporaria*). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling echter een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde soorten amfibieën zijn uit de omgeving van het plangebied recente waarnemingen bekend van de alpenwatersalamander (*Ichtyosaura alpestris*), heikikker (*Rana arvalis*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*), kamsalamander (*Triturus cristatus*) en rugstreepad (*Bufo calamita*). Het voorkomen van deze soorten in het plangebied wordt uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater in en nabij het plangebied. Negatieve effecten op deze soorten zijn daarom uit te sluiten.

Aangezien de rugstreepad wel in staat is om gebieden snel te koloniseren, dient voorkomen te worden dat deze soort zich alsnog vestigt op de ingreeplocatie door het treffen van maatregelen: voorkom het ontstaan van waterhoudende laagtes en beperkt braaklegging in de periode april tot oktober.

2.5.6 Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Wet natuurbescherming beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de adder (*Vipera berus*), hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), ringslang (*Natrix natrix*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*) bekend.

Het grootste deel van het plangebied is verhard en daarmee door een ontbreken van geschikte schuilmogelijkheden ongeschikt voor reptielen. Echter zijn mogelijke (vaste) verblijfplaatsen van hazelwormen en levendbarende hagedissen in het plangebied aanwezig. Van hazelwormen zijn bij het quick scan veldbezoek in 2017 drie individuen aangetroffen langs de rand van het plangebied. Voor deze soorten is beperkt geschikt habitat te vinden in de ruigtes, de randen van het plangebied, met name de schuin lopende oostzijde, de hopen snoeiafval en boomstronken en in de ondergroei in de tuin van het woonhuis Leersumsestraatweg 5 en de stapelbalken (afbeelding 6).

Afbeelding 6: Potentiële verblijfplaatsen voor hazelwormen en levendbarende hagedissen in het plangebied Leersumsestraatweg 5 en 9 te Doorn (Foto's: Laneco, 2021).

Bij het uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van de herontwikkeling van het plangebied kunnen vaste rust- en voortplantingsplaatsen en leefgebied van hazelworm en levendbarende hagedis worden aangetast. Voor het aantasten van verblijfplaatsen van hazelwormen en levendbarende hagedissen in het plangebied is een ontheffing aangevraagd en verleend door de provincie Utrecht (zaaknummer: Z-WNB-RI-REG-2019-2565, Provincie Utrecht, 2020). Verdere maatregelen voor deze soorten zijn dan ook niet noodzakelijk.

De zandhagedis heeft een voorkeur voor een kleinschalige structuurrijke terreinen afgewisseld met kaal zand. De ringslang en adder zijn gebonden aan water, een vochtige habitat en vegetatie als schuilmogelijkheden. Het plangebied is grotendeels verhard, water en kaal zand ontbreekt. Het voorkomen van de zandhagedis, ringslang en adder binnen het plangebied wordt dan ook uitgesloten.

2.5.7 Overige soortgroepen

Vissen, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De soorten hebben vaak natuurlijke watergangen, specifieke waardplanten of specifieke natuurlijke biotopen nodig zoals heide, bos, heischraal grasland en/of kleine landschapselementen. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig. Het plangebied is grotendeels verhard. Ook andere strikt

beschermden soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Zowel de aanwezigheid van als negatieve effecten op vissen, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen binnen het plangebied kunnen dan ook worden uitgesloten.

---

3 CONCLUSIE

Het plangebied ligt aan de Leersumsestraatweg 5 en 9 te Doorn. Op een terrein van een voormalig transportbedrijf is de nieuwbouw van negen woningen op negen kavels voorzien. Daarvoor worden de bestaande verharding, vegetatie – waaronder de vegetatie in een deel van de tuin van het woonhuis aan de Leersumsestraatweg 5 – en opslagen van stenen en takenhopen verwijderd. De bestaande woning aan de Leersumsestraatweg 9 wordt hierbij niet aangetast. Voor het terrein van de Leersumsestraatweg 5 als 9 zijn in 2019 en 2017 quick scans flora en fauna als onderdeel van een haalbaarheidsstudie door Laneco uitgevoerd. Deze quick scans zijn inmiddels verouderd. Laneco heeft in opdracht van de gemeente Utrechtse Heuvelrug de beoogde herinrichting getoetst aan de Wet natuurbescherming en een actualisatie van de quick scans flora en fauna uitgevoerd.

3.1.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt volledig binnen de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en wordt geclassificeerd als type “overig” (Provincie Utrecht, 2021a).

De huidige kwaliteiten van de verwilderde tuin zijn hoog, aangezien dit deel van het plangebied volledig begroeid en voor fauna toegankelijk is. Hier zijn veel schuilmogelijkheden in de strooisellaag en takkenhopen voor kleine zoogdieren, vogels en reptielen als de levendbarende hagedis en hazelworm. De huidige kwaliteiten van de gecultiveerde tuin, het open terrein en de houtopstanden langs de randen van het plangebied zijn laag.

De gecultiveerde tuin van Leersumsestraatweg 5 is omheind met een schutting en een muur. In de tuin is gecultiveerde tuinbeplanting aanwezig wat minder geschikt is voor de aanwezige fauna dan inheemse vegetatie. Ook zijn er in de gecultiveerde tuin geen geschikte schuilmogelijkheden voor reptielen als de levendbarende hagedis en hazelworm aanwezig.

Het open terrein is grotendeels verhard en er is nauwelijks ruimte voor een natuurlijke vegetatie. Bovendien is er nauwelijks dekking aanwezig en daardoor is leefruimte voor fauna beperkt. Door het hoge hekwerk rondom het terrein is het plangebied vrijwel niet toegankelijk voor grotere zoogdieren. Alleen de randen van het plangebied en de hopen snoeiafval en boomstammen hebben mogelijk enige functie voor vlermuizen en hoofdzakelijk algemene soorten vogels, insecten en zoogdieren. Aan de randen is beperkt leefgebied aanwezig voor reptielen als hazelworm en levendbarende hagedis.

De huidige bestemmingen van het plangebied betreffen een bedrijfsbestemming (gemeente Utrechtse Heuvelrug, 2021). Om de ontwikkeling naar woningen mogelijk te maken wordt het bestemmingsplan gewijzigd naar natuur- en woonbestemmingen (afbeelding 3). De woonbestemming houdt in dat de aangewezen delen van het

plangebied bestemd zijn als woningen. Natuurbestemmingen houden bos en een instandhouding, herstel en/of ontwikkeling van landschappelijke en natuurwaarden in. Er is een inrichtingsplan opgesteld (zie bijlage 2), waardoor de inrichting een positief effect realiseert wat natuurwaarden betreft. Door de toekomstige inrichting (en de handhaving) van het beheer en gebruik te borgen wordt met de totaalinrichting van het plangebied voor negen woningen de natuurwaarde voor het NNN vergroot en dus een meerwaarde op het NNN gecreëerd.

3.1.2 Overige beleidskaders

In het kader van de Natuurbeheerplan 2022 valt het plangebied als deel van het leefgebied droge dooradering onder het beheertype "droge heide" (Provincie Utrecht, 2021b). De Natuurbeheerplan stelt de kaders voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer vast. In het kader van de Natuurbeheerplan 2022 zijn daarom geen consequenties voor de beoogde ingrepen.

3.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op respectievelijk ruim 4,5 en 6 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden "Kolland en Overlangbroek" en "Rijntakken" (Natura2000, 2021; Afbeelding 4). Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied. Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand en de tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten.

In deze fase is nog niet bekend hoe de aanleg- en gebruikersfase uitgevoerd worden. Door de geplande werkzaamheden en tijdens de gebruiksfase kan een hogere stikstofemissie ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Op basis van de afstand naar de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden, is de verwachting dat er geen sprake is van extra stikstofdepositie en daarmee significante effecten op omliggende Natura 2000-gebieden door het project. Om dit met zekerheid te kunnen uitsluiten is een stikstofberekening noodzakelijk. Deze berekening kan uitsluitel geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom Boswet (Provincie Utrecht, 2021c) en gedeeltelijk binnen een oude bosgroeiplaats (Provincie Utrecht, 2021d). Een oude bosgroeiplaats is een boslocatie die in het midden van de negentiende eeuw als bos op

---

de historische kaarten staat aangegeven en tot op heden onafgebroken een boslocatie is gebleven. Voor een oude bosgroeiplaats geldt andere regelgeving en eventuele kap van bomen of omvormen van de bodem kan alleen plaatsvinden in overleg met de provincie.

De bomen in het verwilderde tuindeel van de Leersumsestraatweg 5 zullen (grotendeels) worden geveld. Dit deel is niet aangemerkt als oude bosgroeiplaats. De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op een situatie waar de houtopstanden op erven of in tuinen staan, waardoor voor deze bomen het onderdeel houtopstanden ook niet van toepassing is. Andere bomen worden niet geveld.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming moet worden getoetst of er door de ingreep sprake is van negatieve effecten op (potentiële) vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van (beschermde) plant- en diersoorten.

Binnen het plangebied kunnen een aantal nationaal en Europees beschermde soorten voorkomen, waarvoor voor aantasting van rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoeppen van de individuele diersoorten zijn de volgende soorten niet uit te sluiten binnen het plangebied:

- Hazelworm en levendbarend hagedis: Het plangebied beschikt over geschikte habitats voor deze soorten in de vorm van ruigtes, schuin lopende randen, hopen snoeiafval en boomstronken, ondergroei en stapelbalken. De beoogde werkzaamheden tasten deze potentiële verblijfplaatsen aan.

De overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde plant- en diersoorten zijn in het plangebied uitgesloten. Ook zijn verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van beschermde soorten uitgesloten.

3.5 CONSEQUENTIES

3.5.1 Nader onderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming dient daarvoor te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Dit kan niet worden uitgesloten zonder nader veldonderzoek voor de volgende in de vorige paragraaf genoemde soorten:

- Hazelworm en levendbarend hagedis: Voor het aantasten van verblijfplaatsen van hazelwormen en levendbarend hagedissen in het plangebied heeft de provincie Utrecht een ontheffing verleend (zaaknummer: Z-WNB-RI-REG-2019-2565, Provincie Utrecht, 2020).

3.5.2 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) door een ervaren ecooloog mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
  - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

3.6 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van een natuurinclusieve inrichting en een verhoging van de biodiversiteit:

- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar. Tevens bevelen wij aan om een groot insectenhotel te plaatsen ter bevordering van de bevruchting van planten en het voedselaanbod voor vogels te vergroten.
- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 centimeter bij 5 centimeter breed aan te brengen. Een andere optie is het

---

creëren van 2 centimeter ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.

- Nieuwbouw kan ook geschikt worden gemaakt voor huismus en gierwaluw door bijvoorbeeld:
  - Het plaatsen van gevelkasten;
  - Het twee pannen hoger plaatsen van vogelschroot;
  - Het laten oversteken van de nokpannen en het opruwen van de windveren onder de nokpannen.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 WET NATUURBESCHERMING

1.1.2 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.1.3 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming (voorheen de Boswet) heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwde kom Boswet' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.1.4 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrictlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 2 ECOLOGISCH ONTWERP

BIJLAGE 3 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Brouwer, T., 2017a. Quick scan flora en fauna Leersumsestraatweg 9 te Doorn. Laneco, Ede.

Brouwer, T., 2017b. Ecologisch veldonderzoek Leersumsestraatweg 9 te Doorn. Laneco, Ede.

Laneco, 2019. Boomholtecontrole Leersumsestraatweg te Doorn. Laneco, Ede.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Schie, R., de Vos, M., & Brouwer, T. 2019. Quick scan flora en fauna Leersumsestraatweg 5 te Doorn. Laneco, Ede.

Websites:

Gemeente Utrechtse Heuvelrug, 2021. Bestemmingsplan. Geraadpleegd in november 2021 van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.1581.DOOLeersumsestraat-ON01/r_NL.IMRO.1581.DOOLeersumsestraat-ON01.html

Natura2000, 2021. Utrecht. Geraadpleegd in november 2021 van <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=1>

NDFF & RAVON, 2021. NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd in november 2021 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF & RAVON, 2021. NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd in november 2021 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF & VAATPLANTEN, 2021. NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd in november 2021 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

NDFF & ZOOGDIEREN, 2021. NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd in november 2021 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Provincie Utrecht, 2020. Ontheffing ruimtelijke ingrepen Leersumsestraatweg 5 en 9 te Doorn, zaakkenmerk: Z-WNB-RI-REG-2019-2565. Provincie Utrecht, Utrecht.

Provincie Utrecht, 2021a. Natuurnetwerk Nederland (NNN). Geraadpleegd in november 2021 van <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=181ade5ddcad49b7aaf15015a5238ac4>

Provincie Utrecht, 2021b. Natuurbeheerplan 2022. Geraadpleegd in november 2021 van <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=181ade5ddcad49b7aaf15015a5238ac4>

Provincie Utrecht, 2021c. Interim omgevingsverordening. Geraadpleegd in november 2021 van https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.2020InterimVerord-VA01?s=SAEtXaJ2AWIOwkOEQkA4BAw_g____f8A-HsD_H7h__w4ewA

Provincie Utrecht, 2021d. Bossen. Geraadpleegd in november 2021 van
<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=eace924968bd4cf0af87358e6a7bca40>